

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням XXIII сесії Хустської
міської ради VIII скликання
від 30.06.2026 року №3291

**Міська програма
забезпечення права дитини на виховання у сімейному оточенні
на 2026-2030 роки**

1. Загальні положення

Відповідно до частини третьої статті 52 Конституції України утримання та виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, покладається на державу. Здобутком України є приведення в цілому національного законодавства стосовно дітей до міжнародних норм, Конвенції ООН про права дитини.

Основними засадами державної політики щодо соціального захисту дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб із їх числа є:

- створення умов для реалізації права кожної дитини на виховання в сім'ї;
- виховання та утримання дітей за принципом родинності;
- сприяння усиновленню дітей, створення системи заохочення та підтримки усиновлювачів;
- забезпечення пріоритету форм влаштування;
- захист майнових, житлових та інших прав й інтересів таких дітей;
- створення належних умов для їх фізичного, інтелектуального і духовного розвитку, підготовки дітей до самостійного життя;
- забезпечення права на здоровий розвиток;
- забезпечення соціально-правових гарантів;
- створення умов для надання психологічної, медичної та педагогічної допомоги;
- формування системи соціальної адаптації;
- забезпечення вільним вибором професійної діяльності, яка б оптимально відповідала потребам та бажанням особистості дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, а також особи з їх числа та запитам ринку праці;

належне матеріально-технічне забезпечення незалежно від форми влаштування та утримання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб із їх числа, сприяння наданню реальної допомоги і підтримки підприємствами, установами та організаціями різних форм власності, банківськими установами, культурно-освітніми, громадськими, спортивними та іншими організаціями;

надання правової допомоги на підставах та у порядку, встановлених законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги.

Міська програма забезпечення права дитини на виховання у сімейному оточенні на 2026-2030 роки (далі – Програма), спрямована на реалізацію одного

із найважливіших стратегічних завдань нашої держави із забезпечення захисту дитинства - реалізацію права дитини на виховання в сім'ї.

Паспорт Програми наведено у додатку 1 до Програми.

2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Станом на 01 червня 2026 року на первинному обліку служби у справах дітей виконавчого комітету Хустської міської ради перебуває 105 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Впродовж 2026 року 7 дітей набули статусу дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування. Проводиться робота щодо розвитку сімейних форм виховання, а саме: впродовж 2026 року всіх дітей, які набули статусу дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, влаштовано до сімейних форм виховання, з них 3 - передано під опіку/піклування, 2 - усиновлено, 2 – влаштовано під тимчасову опіку з подальшим усиновленням.

Станом на 01 червня 2026 року на території Хустської міської територіальної громади функціонує 3 дитячі будинки сімейного типу та 5 прийомних сімей, в яких виховується 28 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Відсоток дітей, охоплених сімейними формами виховання становить 98,1 відсоток.

Упродовж останніх років та у зв'язку з повномасштабним вторгненням РФ на територію України та загостренням соціально-економічної ситуації в країні спостерігається збільшення сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах, а відтак і збільшення кількості дітей, де батьки не займаються належним вихованням дітей. Станом на 01 червня 2026 року на профілактичному обліку служби у справах дітей виконавчого комітету Хустської міської ради перебуває 75 дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, які виховуються у 35 сім'ях.

Одним із чинників такого зростання є велика кількість «соціальних сиріт», коли діти при живих батьках позбавлені сімейного оточення, як наслідок – влаштування дитини до інтернатного закладу або набуття відповідного юридичного статусу.

3. Мета Програми

Метою Програми є зниження рівня та недопущення потрапляння дітей до закладів інституційного виховання, шляхом розвитку системи соціальних послуг для запобігання розлученню дітей з їхніми родинами, забезпечення функціонування альтернативних форм догляду, відмінних від інтернатних, мінімізація злочинності.

4. Перелік завдань, напрямів і заходів з виконання Програми та результативні показники

Основними завданнями Програми є:

забезпечити міжвідомчу координацію діяльності з питань соціально-правового захисту дітей;

створити умови для забезпечення реалізації права дитини на збереження або поновлення контактів з біологічною родиною, родинним оточенням у тому разі, коли це не шкодить її інтересам;

запровадити ефективні форми роботи з дітьми, які опинилися у конфлікті із законом;

мінімізувати випадки бездоглядності та безпритульності серед дітей.

Напрямки діяльності та заходи з виконання Програми наведено у додатку 2 до Програми.

Реалізація Програми дасть можливість:

збільшити кількість дітей, охоплених сімейними формами виховання;

збільшити кількість дітей, повернутих у біологічну родину та усиновлених громадянами України;

піднести у суспільстві престиж та авторитет усиновителів;

зменшити кількість дітей, вилучених із сімейного середовища;

зменшити кількість дітей, які систематично залишають місце постійного проживання;

зменшити кількість дітей, які проживають у функціонально-неспроможних сім'ях;

зменшити кількість дітей, направлених до закладів;

збільшити кількість дітей, влаштованих у сім'ї громадян за місцем походження дитини;

забезпечити реалізацію права дитини на збереження або поновлення контактів з біологічною родиною, родинним оточенням у том уразі, коли це не шкодить її інтересам;

мінімізувати рівень злочинності серед дитячого населення області;

мінімізувати випадки бездоглядності та безпритульності серед дітей.

5. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, строки виконання Програми

У ході виконання Програми передбачається:

приймати рішення стосовно влаштування кожної дитини в сім'ю громадян для усиновлення, під опіку та піклування, в прийомну сім'ю, дитячий будинок сімейного типу (далі – сім'я громадян) та до закладів на основі комплексної оцінки її потреб;

забезпечити пріоритетність влаштування дитини в сім'ю громадян;

здійснювати переміщення дітей із закладу лише у разі, коли не існує можливостей для поліпшення їх стану в інший спосіб;

забезпечити дотримання принципу родинного походження при влаштуванні дітей в сім'ї громадян і до закладів;

підвищити ефективність роботи з сім'ями, що опинилися у складних життєвих обставинах;

запобігати дитячій бездоглядності та безпритульності;

запровадити ефективні форми роботи з дітьми, які опинилися у конфлікті із законом.

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів, передбачених у місцевих бюджетах, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

6. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Координація та контроль за виконанням Програми здійснює служба у справах дітей виконавчого комітету Хустської міської ради.

Структурні підрозділи виконавчого комітету Хустської міської ради та інші виконавці заходів Програми, які забезпечують виконання Програми подають службі у справах дітей виконавчого комітету Хустської міської ради відповідну інформацію про хід виконання Програми для узагальнення і поданням зведеної інформації до служби у справах дітей Закарпатської обласної державної адміністрації.

В.о. міського голови – секретар ради

Василь ГУБАЛЬ

